

JAARVERSLAG 2022

*De Bibliotheek,
dé plek voor informatie, persoonlijke ontwikkeling, leesplezier, cultuur en ontmoetingen!*

INHOUD

1.	Voorwoord	3
1.1.	Voorwoord van het bestuur	3
1.2.	Voorwoord van de directeur	5
2.	De resultaten in 2022	6
2.1.	Doelstellingen 2022	6
2.2.	Mensen.....	7
2.3.	Middelen.....	7
2.4.	Uitkomsten audit.....	8
3.	De resultaten op onze kernfuncties	9
3.1.	De educatiefunctie	9
3.1.1.	VoorleesExpress en Boekstart	9
3.1.2.	De Bibliotheek op school (dBos).....	10
3.1.3.	Preventie en bestrijding van leesachterstanden.....	11
3.1.4.	Digitale Vaardigheden	12
3.2.	De gidsfunctie	13
3.2.1.	Informatiepunt Digitale Overheid	13
3.2.2.	Belastingspreekuur	14
3.3.	De ontmoetingsfunctie	14
4.	De Bibliotheek in cijfers	15
4.1.	Overzicht van activiteiten.....	15
4.2.	Ledenaantallen	16
4.3.	Bezoekersaantallen	16
4.4.	Uitleencijfers.....	17
4.5.	Mediabezit.....	17
5.	Wie we zijn en hoe we werken	18
5.1.	Gecertificeerde bibliotheek met ANBI status.....	18
5.2.	Toepassing Governance Code Cultuur	18
5.3.	Samenstelling Bestuur	19
5.4.	Samenstelling Directie.....	20
5.5.	Waar vind je ons	20
5.6.	Hoe bereik je ons?	20

1. VOORWOORD

1.1. VOORWOORD VAN HET BESTUUR

Het jaar 2022, een jaar waarin de ervaringen, die wij tijdens de coronapandemie opdeden, onderdeel zijn geworden van ons functioneren. Zo kreeg de afhaalbibliotheek een belangrijke impuls, die we willen vasthouden. Daarnaast hebben we ervaren hoe belangrijk het is om – juist als we elkaar niet kunnen ontmoeten - in contact te blijven met onze leden, andere klanten en stakeholders.

Een mijlpaal in 2022 was de opening van het Informatiepunt Digitale Overheid op 1 maart 2022. Dit is de plek voor de inwoners van de gemeente om fysiek langs te komen voor hulp bij alle digitale vragen rond overheidsinstanties. Tot ultimo 2022 hebben wij 45 mensen van dienst kunnen zijn met het beantwoorden van de meest uiteenlopende vragen. Dit aantal moet nog groeien. Daarom gaan wij nog meer bekendheid geven aan het feit dat de bibliotheek mensen laagdrempelig behulpzaam kan zijn, vaak ook als voorloper van meer specialistische hulp die partners in het sociaal domein in Beekdaelen kunnen geven.

De oorlog in de Oekraïne bracht ook vluchtelingen naar Beekdaelen. De ervaring die wij met het Taalcafé Nuth hebben, kwam goed van pas. Binnen enkele weken lukte het om samen met de vrijwilligers van het Taalcafé de mensen uit de Oekraïne, die hun nieuwe, voorlopige thuis in Vaesrade kregen, te helpen met het leren van de Nederlandse taal. We zijn daar nog volop mee bezig en krijgen daarvoor veel waardering terug.

Wij zijn blij met het opnieuw behalen van de certificering voor 4 jaar (2022-2026) door middel van een intensieve audit. De audit heeft geen normatieve verbeterpunten opgeleverd, maar dat betekent niet dat er geen werk aan de winkel is. Belangrijk is onder meer dat wij nog meer dan nu het maatschappelijk effect van het bibliotheekwerk in kaart brengen. Dat gaan wij doen door middel van een Balanced Score Card. Het ontwerp ligt er, de invulling start in 2023.

Verder is hard gewerkt aan de harmonisatie van het bibliotheekwerk in Beekdaelen in overeenstemming met de visie Bibliotheek Beekdaelen 2021-2024. Wij, de bibliotheekpartners in de harmonisatie (Stichting De Domijnen, Stichting Bibliotheek Landgraaf-Onderbanken en Stichting Openbare Bibliotheek Nuth) hebben -samen met de gemeente Beekdaelen - in goede samenwerking de doelstellingen in de visie voor 2022 opgepakt. Dit heeft onder meer geleid tot een gezamenlijk subsidiekader en een gezamenlijke begroting en jaarplan 2022 voor de

Bibliotheek Op School (dBos). De voorbereidingen voor de realisatie van de VoorleesExpress en Boekstart in de Kinderopvang in 2023 voor heel Beekdaelen zijn in een gezamenlijke aanpak gestart.

Wij hebben ons als partners in de harmonisatie voorgenomen om in 2025 één inhoudelijk bibliotheekprogramma aan te bieden aan de inwoners van Beekdaelen ongeacht in welke voormalige gemeente of kern zij wonen. Wij zijn met de gemeente Beekdaelen in gesprek over de toekomstige organisatie van het bibliotheekwerk in Beekdaelen. Op basis daarvan zal ook het vestigingsbeleid aan

de orde komen, gaat de communicatie met de burgers vanuit één label plaatsvinden en zullen we vanuit de bibliotheken nog meer in contact zijn met de burgers.

Mede in dit kader is het bestuur van OBN samen met de directeur gestart met de herijking van onze strategie voor de jaren 2024-2028 door het in kaart brengen van de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen, de zogenaamde SWOT-analyse, die vervolgens is vertaald in een confrontatiematrix. De uitkomsten zijn leidend voor het bepalen van de toekomstige strategie.

De huidige en toekomstige kernfuncties van OBN blijven: de educatiefunctie, de gidsfunctie en de ontmoetingsfunctie. In 2023 werken wij aan de doorontwikkeling van elk van deze functies, ook in hun onderlinge samenhang. Wij transformeren naar een nog bredere maatschappelijke bibliotheek.

Onze visie is dat de bibliotheek voor elke gebruiker een laagdrempelige en eigentijdse voorziening is, die vrije toegang biedt tot informatie, educatie, cultuur, ontmoeting en ontspanning. Waarbij we leesplezier, zelfredzaamheid, kennisontwikkeling, individuele ontplooiing en meningsvorming stimuleren.

Onze kracht ligt in een aanbod van educatie, taal en leesbevordering op maat, gemaakt per school (zelfs per groep). Wij bevorderen het leesplezier bij leerlingen en leveren ondersteuning aan leerkrachten en ouders door het verzorgen van activiteiten die lezen bevorderen. Binnen de Brede Scholen zijn wij een van de partners die meebouwen aan de Brede School-visies.

Zonder medewerkers en vrijwilligers kan onze bibliotheek niet bestaan. In het laatste kwartaal van 2021 en begin 2022 lukte het om de vacatures die er op cruciale posten waren te vervullen, waaronder de functie van directeur. Wij danken de medewerkers en vrijwilligers van de bibliotheek en van het Taalcafé voor hun grote inzet en flexibiliteit, met name ook in de periode van onderbezetting en in het (post-)coronatijdperk.

Op deze plaats past het Jan Hermkens, die gedurende 16 jaar voorzitter van het bestuur van OBN was en op 1 februari 2022 het stokje heeft overgedragen aan ondergetekende, te bedanken voor zijn belangrijke inzet voor de bibliotheek en de resultaten die onder zijn bestuurlijke leiding in al die jaren zijn geboekt. Jan Hermkens heeft dan ook bij zijn afscheid in mei 2022 de Meander ontvangen van de gemeente Beekdaelen, een ereteken dat wordt uitgereikt als een teken van vriendschap, verbondenheid en dank aan een inwoner die zich op een bijzondere manier voor de gemeentelijke belangen heeft ingezet.

2023 wordt opnieuw een jaar van verdere transformatie van onze bibliotheek en van harmonisatie van het bibliotheekwerk in Beekdaelen.

Namens het bestuur,
Marjo Pluijmaekers, voorzitter

Februari 2023

1.2. VOORWOORD VAN DE DIRECTEUR

Wij zien dagelijks dat de Bibliotheek bij veel inwoners een belangrijke rol speelt in hun leven. Plannen zijn er om uitgevoerd te worden, dus we zijn volop aan de slag met ons team van medewerkers en vrijwilligers.

In dit jaarverslag lees je hoe en met welk resultaat we dit in het afgelopen jaar hebben gedaan. We nemen je mee aan de hand van onze hoofddoelen voor 2022:

- De transformatie van de bibliotheken die onder OBN vallen
- De harmonisatie van het bibliotheekwerk in Beekdaelen.

Beide hoofddoelen, die niet los van elkaar te zien zijn, benaderen we in dit jaarverslag vanuit onze kernfuncties: de educatiefunctie, de gidsfunctie en de ontmoetingsfunctie.

Ondanks de nasleep van corona en de oorlog in de Oekraïne, kijken we terug op een mooi jaar. Zoals in het voorwoord van het bestuur beschreven, heeft corona ons ook veel geleerd en daar maken we nu dankbaar gebruik van. Onze flexibiliteit en wendbaarheid in het omgaan met niet dagelijkse situaties hebben een impuls gekregen die we gaan vasthouden in het belang van onze leden en andere klanten.

De leden van de bibliotheek gaven ons in het in 2022 gehouden klanttevredenheidsonderzoek een mooie score: gemiddeld een 8. Zelfs gemiddeld een 9 voor het onderdeel klantvriendelijkheid van de medewerkers en vrijwilligers. De belangrijkste reden om de bibliotheek te bezoeken is het lenen van boeken. In de perceptie van mensen is dat de kernfunctie van de bibliotheek. Aan de verbreding van onze activiteiten gaan we in 2023 meer bekendheid geven, zodat ook de andere kernfuncties meer aandacht krijgen. Dit geldt ook voor de bekendheid

met en zichtbaarheid van de bibliotheek, met name van onze website en van de onlinebibliotheeksite.

Leden typeren onze vestigingen in Nuth, Schimmert en Hulsberg als gezellig, huiselijk en een fijne plek voor kinderen om te verpozen.

Een mooie uitgangspositie om op voort te bouwen! De leerpunten uit het klanttevredenheidsonderzoek bepalen voor een belangrijk deel onze ambities voor 2023.

Fijn dat we ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag elkaar weer zonder beperkingen kunnen ontmoeten. We zien je graag in onze bibliotheken in 2023.

Henriëtte Frederiks
Directeur OBN

Februari 2023

2. DE RESULTATEN IN 2022

2.1. DOELSTELLINGEN 2022

Ons jaarplan voor 2022 hebben we geschreven vanuit twee hoofddoelen:

1. De **transformatie** van onze bibliotheken binnen Stichting OBN op de wettelijke taken* van de bibliotheek, rekening houdend met het feit dat de dienstverlening van de bibliotheek sterk verandert door een aantal trends en ontwikkelingen in de samenleving:

- Ontgroening, vergrijzing en toename nieuwkomers
- Toenemende laaggeletterdheid
- Toenemende digitalisering
- De ontwikkeling van collectie naar connectie (de brede maatschappelijke bibliotheek).

Deze trends en ontwikkelingen maken dat er dimensies bijkomen, respectievelijk dat er versterking op de wettelijke taken gaat plaatsvinden zodat wij verder groeien naar een brede-maatschappelijke bibliotheek.

2. De **harmonisatie** van het bibliotheekwerk in Beekdaelen zoals opgenomen in de visie Bibliotheek Beekdaelen 2021-2024 met de volgende beleidsdoelen als speerpunten:

- Het bevorderen van taal/lezen, voorkomen en bestrijden van laaggeletterdheid
- Het toerusten van inwoners met specifieke (digitale) basisvaardigheden (schijf van 5)
- Het bevorderen van de sociale samenhang (ontmoetingsplek) en van toegang tot kennis en informatie.

Deze twee hoofddoelen staan niet op zichzelf, maar hangen samen en vervlechten steeds meer met elkaar.

In de herijking van de strategie die in dit verslagjaar heeft plaatsgevonden hebben wij vastgesteld dat wij de grondslag voor ons bestaan vanuit deze hoofddoelen in drie kernfuncties van Stichting OBN kunnen samenvatten:

- De educatiefunctie
- De gidsfunctie
- De ontmoetingsfunctie.

De bereikte resultaten in 2022 delen we in naar deze drie functies. Maar eerst benoemen we de belangrijkste voorwaarden voor ons werken en voor onze resultaten. Naast onze leden en andere klanten die centraal staan in dit jaarverslag, zijn dat onze mensen en middelen. Naast de paragrafen Mensen en Middelen schenken wij ook aandacht aan de uitkomsten van de Audit voor de certificering 2022-2026.

**) Het ter beschikking stellen van kennis en informatie, het bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie, het bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur, het organiseren van ontmoeting en debat, het laten kennismaken met kunst en cultuur.*

2.2. MENSEN

Een speerpunt is de ontwikkeling bij mensen van functies naar competenties die passen bij een brede-maatschappelijke bibliotheek. Dat is een permanent proces, zeker in een bibliotheek met een relatief kleine bezetting (3,7 fte), waar mensen breed inzetbaar moeten zijn en specialisaties niet voor de hand liggen. Het feit dat het in 2022 gelukt is de vacatures op cruciale posten te vervullen helpt hierbij. Ook hebben wij een medewerkers-tevredenheidsonderzoek gehouden. De passie voor het bibliotheekwerk die mensen hebben is het belangrijkste asset en de belangrijkste voorwaarde voor doorontwikkeling. Onze vaste medewerkers zijn overall zeer tevreden over het werken bij de bibliotheken van OBN.

Dat geldt ook voor de inzet van de vele vrijwilligers bij de bibliotheek. Hun motivatie is een belangrijke kurk waarop wij drijven. Zij zijn bovendien de ambassadeurs van onze bibliotheek omdat zij uit alle kernen komen. Ook de vrijwilligers gaven in 2022 een ruime voldoende aan hun tevredenheid over het werken in de bibliotheken van OBN.

2.3. MIDDELEN

Op het punt van de middelen was 2022 het eerste jaar waarin OBN – zoals ook de andere twee bibliotheekorganisaties in Beekdaelen – heeft gewerkt op basis van de Nadere Subsidieregeling Bibliotheekwerk Beekdaelen zoals op 27 oktober 2021 gepubliceerd in het Gemeentebblad. De nadere gemeenschappelijke subsidieregeling is in feite het eerste wapenfeit van de harmonisatie.

Het onderscheid naar exploitatie-, doel- en projectsubsidies, is gestart. Het gezamenlijk jaarplan dBos was voor 2022 de eerste gezamenlijke doelsubsidie voor OBN, de Domijnen en de bibliotheek Landgraaf-Onderbanken.

Het onderscheid naar exploitatie-, doel- en projectsubsidies brengt enerzijds onzekerheden met zich mee voor de financiële continuïteit en weerbaarheid van de organisatie. Dit effect doet zich met name voor als de exploitatiesubsidie zover wordt afgebouwd dat het fundament onder Mensen en Middelen verzwakt. Anderzijds biedt het onderscheid ook kansen om nog meer maatschappelijk betrokken te raken door onderbouwde doel- en projectsubsidies.

Een belangrijk verbetering in het kader van middelen is dat wij in 2022 de ondersteuning konden versterken door de ICT-ondersteuning te vervangen met nieuwe hardware in de vestigingen van OBN. Dat vergemakkelijkt het werken in belangrijke mate.

2.4. UITKOMSTEN AUDIT

Voorwaardenscheppend zijn ook de uitkomsten van de Audit, die OBN opnieuw certificeerde voor de jaren 2022-2026 en daarmee de basis was en is voor de verstrekking van de subsidie. De conclusies van de auditoren zijn in onderstaand kader opgenomen en geven ons het vertrouwen dat wij op de goede weg zijn, zowel met de transformatie als met de harmonisatie.

Oordeel en onderbouwing m.b.t. (maatschappelijk) effect van de organisatie als gevolg van de behaalde resultaten

Beleidsmatig kiest bibliotheek Nuth (en de gezamenlijke bibliotheken Beekdaelen) samen met de gemeente nadrukkelijk voor een rol als maatschappelijk-educatieve bibliotheek. De bibliotheek biedt een breed aanbod op alle vijf de kernfunctie volgens de Wsob, zo blijkt uit de jaarverslagen van 2020 en 2021. Daaronder valt ook het aanbod gericht op persoonlijke ontwikkeling, o.a. op taal- en digitaal terrein. Ondanks de terugloop vanwege corona, is het bereik van de bibliotheek groot, getuige de cijfers uit de jaarverslagen.

Daarbij maakt de bibliotheek gebruik van de impactmonitor, om zoveel mogelijk ook de maatschappelijke waarde aan te tonen. Hoewel de doelstellingen vooralsnog vooral in outputtermen geformuleerd zijn, kunnen wij stellen dat de bibliotheek maatschappelijke effecten weet te realiseren. De slag naar het vooraf formuleren van doelstellingen in termen van maatschappelijk effect moet nog worden gemaakt door de bibliotheek.

Oordeel en onderbouwing m.b.t. toekomstbestendigheid van de organisatie

Uit alle interviews hebben wij als auditoren de indruk gekregen dat het harmonisatieproces goed verloopt en de bibliotheken steeds nader tot elkaar komen. Dit is een belangrijk gegeven als het gaat om de toekomstbestendigheid van bibliotheek Nuth. Als een kleine organisatie met nog geen vier fte en evenveel medewerkers als bestuursleden, is de bibliotheek kwetsbaar. In de samenwerking met de partnerbibliotheken is die kwetsbaarheid terug te brengen.

Ondanks de geringe omvang is de bibliotheek, mede dankzij vrijwilligers, in staat om met die kleine bezetting een enorm activiteitenaanbod te realiseren, de vijf kerntaken goed in te vullen en een belangrijke rol in het harmonisatieproces te spelen. De gemeente waardeert de bibliotheek als een belangrijke partner.

De auditoren stellen vast dat de bibliotheek proactief en flexibel weet in te spelen op de ontwikkelingen en initiatief neemt om haar rol in het maatschappelijk-educatieve veld in te vullen en op de agenda te zetten. Het brede activiteitenaanbod getuigt van een daadwerkelijke inzet op dat gebied.

Uit de medewerkersinterviews en het medewerkerstevredenheidsonderzoek blijkt een grote tevredenheid en betrokkenheid, niet alleen bij het dagelijkse werk maar ook bij het huidige en toekomstige beleid.

Al met al geeft dit de auditoren het vertrouwen dat bibliotheek Nuth toekomstbestendig is.

Bron: Auditrapportage Kwaliteit in Beeld d.d. 6 mei 2022 opgesteld door de Certificeringsorganisatie Bibliotheekwerk, Cultuur en Taal

3. DE RESULTATEN OP ONZE KERNFUNCTIES

De resultaten over 2022 kunnen we als volgt samenvatten.

3.1. DE EDUCATIEFUNCTIE

De educatiefunctie is onder te verdelen in met name:

- De VoorleesExpress
- Boekstart waaronder de samenwerking met de kinderopvang
- De Bibliotheek *op school* (dBos) en
- Preventie en bestrijding van leesachterstanden (volwasseneneducatie)
- Digitale vaardigheden.

3.1.1. VoorleesExpress en Boekstart

Kinderen die plezier hebben in lezen, lezen vaak meer en beter. Wie opgroeit in een leesrijke leeromgeving ontwikkelt zijn of haar taal beter en kan zo letterlijk een goede start maken in het leven.

2022 was het jaar waarin we de eerste stappen gezet hebben om de VoorleesExpress en Boekstart in de kinderopvang op de kaart te zetten. Vóór 1 april 2023 zetten we belangrijke stappen op beide takken van sport. Dit hebben we ook afgesproken met de gemeente in het kader van de realisering van de harmonisatiedoelstellingen.

De eerste afspraken hiervoor met de kinderopvang en de scholen zijn gemaakt. Wij kijken uit naar verdieping van de samenwerking op deze gebieden, die ook een vervolg zijn op hetgeen wij in de bibliotheek zelf al organiseerden om kinderen op een laagdrempelige manier kennis te laten maken met de bibliotheek en (voor)lezen.

In 2022 hebben we volop ingezet op leuke, informatieve en leerzame kinderactiviteiten, waaronder workshops voor Boekstart en de Boekstartdag in juni 2022. We organiseerden activiteiten rondom de landelijke campagnes zoals de Nationale Voorleesdagen. Met name ook tijdens de Kinderboekenweek mochten we veel kinderen begroeten in onze vestigingen in Nuth, Schimmert en Hulsberg. Vanaf oktober 2022 bezoekt de Kinderopvang in Nuth maandelijks de bibliotheek met de kleintjes van 2 tot 4 jaar waar aan hen een spannend verhaal wordt voorgelezen.

Via de kinderopvang en de scholen komen wij nog meer dan nu in contact met ouders van baby's en jonge kinderen om met hen te bespreken over hoe belangrijk voorlezen is voor de taalontwikkeling van een kind. Onderzoek wijst uit dat voorlezen al kan vanaf 0 jaar en dat dit positieve effecten heeft voor hun kinderen en voor hun kennismaking met lezen, vooral ook op de concentratie. De VoorleesExpress is een goed voorbeeld van ouderparticipatie bij leesbevordering. Ouderparticipatie is zowel voor de voorschoolse opvang als voor de basisschool een uitdaging. De bibliotheek kan hierin een belangrijke verbindende rol vervullen. In 2023 zetten wij hierop verder in.

3.1.2. De Bibliotheek op school (dBos)

De samenwerking op het gebied van dBos, loopt al meerdere jaren, nog vóór er sprake was van een landelijke lijn op dit gebied. OBN en basisscholen werkten en werken samen aan de verbetering van de taalvaardigheid, leesmotivatie en informatievaardigheden van kinderen. Het vergroten van het leesplezier door thuis en op school meer te lezen is onze belangrijkste doelstelling.

De Bibliotheek *op school* in Schimmert en Hulsberg is gevestigd in de gebouwen van de basisschool. Deze vestigingen zijn ook toegankelijk voor inwoners.

Wekelijks worden alle groepen van de basisschool in Schimmert ontvangen in de bibliotheek en ruilen de kinderen hun boeken. In Hulsberg gebeurt dit tweewekelijks en de groepen van de basisschool in Nuth komen 1 keer in de 6 weken. De schoolbezoeken worden verrijkt met diverse activiteiten rondom leesplezier. In Wijnandsrade verzorgt de bibliotheek Nuth 3 keer per jaar een wisselcollectie. In 2022 hebben alle leerlingen van deze school een bezoek gebracht aan de bibliotheek

in de vestiging Nuth.

Hoewel er nog geen schriftelijke overeenkomsten zijn met de scholen is er sprake van een structurele samenwerking op strategisch niveau en is er sprake van een grote tevredenheid van de scholen over de bibliotheek en vice versa. Dit blijkt uit de gehouden evaluatiegesprekken. Er is desondanks nog veel werk te verzetten om te voldoen aan alle bouwstenen voor dBos, zoals in de landelijke Sterrenchecklist zijn opgenomen.

Overigens merken wij hierbij op dat de Sterrenchecklist dBos een meetinstrument is om de huidige samenwerking met de scholen te beoordelen om op die manier tot acties of verbeteringen te komen die de samenwerking verstevigen. De checklist is een middel en geen doel op zichzelf. Omdat het een min of meer subjectieve meting is kan de interpretatie van de vragen verschillen en dus van ook de antwoorden.

“Basisschool De Bolster en de Openbare Bibliotheek Nuth hebben een heel fijne samenwerking waarbij lezen, leesplezier, boekpromotie, verbreding van woordenschat en fantasie én een mooi ontmoetingsplek een heel bijzondere rol innemen. Het lijken voor de hand liggende thema’s, maar de bibliotheek is in de dagelijkse praktijk van deze hectische wereld een baken van rust en ontwikkeling. Rust doordat we waarden en normen in menselijk contact kunnen meemaken met de collega’s van de bibliotheek.

Een ontmoetingsplek van kinderen en volwassenen. Een plek waarbij ook ontwikkeling centraal staat. Door plezier voor lezen centraal te stellen, wordt de wereld voor veel kinderen hierdoor groter én ontstaan er meer kansen. Kansen in woordenschatontwikkeling, kansen in verbreding van de creativiteit, kansen in sociale contacten en ontmoeting. Ook een plek waar vrijwilligers ondersteuning bieden aan kinderen die niet oorspronkelijk uit Nederland komen. Dit alles met als doel om de ontwikkeling van kinderen in de breedste zin van het woord te vergroten.

Daarom vinden wij het als school dan ook heel belangrijk om alle klassen een schoolabonnement te bieden waardoor alle kinderen van school elke 6 weken een bezoek kunnen brengen aan de Bibliotheek. Activiteiten worden besproken en afgestemd, waardoor er een duidelijke versterking kan plaatsvinden van elkaars kwaliteiten en faciliteiten.

Kortom, het moge duidelijk zijn dat Basisschool De Bolster bijzonder blij is met de samenwerking met de Openbare Bibliotheek Nuth. Deze samenwerking willen we dan ook heel graag blijven voortzetten”.

Frank Feron, directeur BS De Bolster Nuth/februari 2023

3.1.3. Preventie en bestrijding van leesachterstanden

De gemeente Beekdaelen staat voor vitale inwoners en vitale gemeenschappen. Iedereen doet mee! Wij dragen als OBN graag ons steentje bij aan een inclusieve samenleving. Samen met onze netwerkpartners in de gemeente en met name met het Taalcafé maken we mensen bewust van het bestaan van laaggeletterdheid en leren we hen hoe ze deze kunnen herkennen. Met onze groep van trouwe vrijwilligers helpen we hen om achterstanden te verminderen of zelfs op te heffen.

Op initiatief van enkele leden van de bibliotheek zijn in november 2016 gesprekken met OBN gevoerd waarin de mogelijkheden zijn verkend om een Taalcafé voor ‘nieuwkomers’ te faciliteren. De bibliotheek heeft dit initiatief omarmd en sedertdien ondersteund. Wij hebben hiervoor destijds een projectsubsidie aangevraagd die inmiddels in de exploitatiesubsidie is opgenomen.

Doelgroep voor het Taalcafé zijn mensen met of zonder een migratieachtergrond die hun taalvaardigheid willen verbeteren. Naast het ontwikkelen van ieders taalvaardigheid ligt het accent van het Taalcafé ook op de ontmoetingsfunctie. Nieuwe contacten leggen en elkaar ontmoeten in een levendige laagdrempelige setting, die de eigentijdse bibliotheek biedt. Het Taalcafé wordt uitgevoerd door 15 zeer gemotiveerde vrijwilligers. Zij hebben een vrijwilligerscontract met de bibliotheek.

Een belangrijke mijlpaal van het Taalcafé in 2022 was de ondersteuning van de Oekraïense vluchtelingen in Vaesrade bij het leren van de Nederlandse taal. Opdat zij zich in dit vreemde land iets meer thuis gaan voelen. De voorbereiding hiervan gebeurde binnen enkele weken en dat getuigt van een goede samenwerking tussen de gemeente, het Taalcafé en de bibliotheek.

En natuurlijk hebben wij dit resultaat te danken aan de gemotiveerde leerlingen. Desondanks hebben wij samen met de initiatiefnemers vastgesteld dat het tijd is voor een evaluatie van het Taalcafé en de rol van de bibliotheek hierin. Die evaluatie is eind 2022 gestart en wij hebben samen de ambitie om in het voorjaar van 2023 het samen de taal leren 2.0 vorm te geven.

“Taalvrijwilliger worden is beslist geen vrijheid–blijheid: elke vrijwilliger werkt wekelijks volgens een leer methode die het beste past bij de deelnemers. Daardoor blijven taalleerders geïnteresseerd en enthousiast. Soms moet je ook een beetje op je gevoel afgaan. Serieuze lessen en kleine grapjes houden de sfeer erin. Je wilt toch zo snel mogelijk Nederlands leren?! Enkele mensen hebben al een baantje gevonden of werken zelf als vrijwilliger in een verzorgingshuis. Je kunt dan als taalvrijwilliger nauw aansluiten bij de actuele werksituatie van de deelnemers. En het maakt niet uit voor welke taal je dan actief bent.

Het is helaas niet altijd lachen.

Veel mensen hebben traumatische ervaringen gehad en kunnen er in het Nederlands moeilijk over praten. Althans voor zover ze dat al willen. Sommigen lukt het, om via mensen die Engels of Duits spreken, hun verhaal te vertellen. Dit zijn soms nare situaties en vervelende persoonlijke ervaringen. Je raakt als vrijwilliger betrokken bij hun verdriet en onzekerheden. Waar mogelijk probeer je naar hen te luisteren en troost te bieden.

Ik heb veel respect voor de manier waarop de deelnemers in de opvanggroep staan en ben verbaasd over de veerkracht, hartelijkheid, dankbaarheid en gastvrijheid. Altijd staat er een kopje thee voor ons klaar met veel suiker, limoen, koekjes en chocolade”.

José van Oosterhout, taalvrijwilliger Vaesrade/februari 2023

3.1.4. Digitale Vaardigheden

In juni 2022 konden wij de gratis cursus Kik & Tik, die gedurende de Coronaperiode niet meer gegeven kon worden, weer opstarten. 6 Weken lang volgen de cursisten een 2 uur durende opleiding in de basisvaardigheden van het computergebruik. Zij leren omgaan met de computer, inloggen, dubbelklikken, surfen op internet, veilig wachtwoorden aanmaken, knippen en plakken en foto's plakken. En als dat lukt dan maken wij hen wegwijs in sociale netwerken en bijvoorbeeld ook in veilig internetbankieren. In onze

vestiging in Nuth vinden deze bijeenkomsten, waarbij ook weer vooral onze vrijwilligers actief zijn, wekelijks plaats.

De effecten die uit de evaluaties naar voren komen, zijn onder andere dat mensen meer zelfvertrouwen hebben, zelfstandig gebruik kunnen en durven maken van de computer en laptop, zelf een computer of laptop gaan aanschaffen. Maar ook dat Klik & Tik helpt bij de uitbreiding van hun sociale contacten, het delen van verhalen en van zorgen en het uitwisselen van ervaringen.

“Het is belangrijk om nieuwe vaardigheden op te doen, zoals tekst knippen en plakken, foto's invoegen, inloggen op websites. Verder zijn het sociale/persoonlijke contact, het delen van verhalen een duidelijke meerwaarde van deze cursus. De wens is (ook beaamd door enkele andere deelnemers) om, naast de ochtend dat ze de Klik & Tik cursus volgde, ook op andere momenten mede-cursisten in de bibliotheek te ontmoeten om elkaar te helpen en ervaringen uit te wisselen.”

Els, deelnemer Klik & Tik/februari 2023

3.2. DE GIDSFUNCTIE

Hoewel er zeker ook elementen van educatie en ontmoeting in zitten, willen wij op deze plek in dit jaarverslag aandacht schenken aan de rol van de bibliotheek als gids. In die rol ondersteunen we inwoners ook om als burger deel uit te maken van een inclusieve samenleving. Daar waar burgers steeds meer praktische zaken online moeten regelen lopen veel mensen vast. Wij helpen hen om zo lang mogelijk zelfredzaam te blijven of te worden en eigen regie te houden. Dat is belangrijk voor de eigenwaarde van mensen. Zij waarderen dit en dat laten zij ons zien door hun blijdschap en zelfs soms ontroering dat zij geholpen zijn bij het oplossen van hun (digitale) vraagstukken en hun weg naar de overheid. Nog meer dan nu gaan wij het monitoren of mensen door onze ondersteuning daadwerkelijk vaardiger worden.

3.2.1. Informatiepunt Digitale Overheid

Op 1 maart 2022 konden we het startsein geven voor de bibliotheek als Informatiepunt Digitale Overheid (IDO). De eerste vragen gingen toen nog over de Corona Check-app (QR-code). Ook voor de vaccinatie tegen Corona hielpen wij in die eerste weken mensen hun weg te vinden en afspraken te maken.

In 2022 hielpen wij inwoners ook met andere onderwerpen in hun contact met de overheid. Waar veel fysieke loketten van instanties gesloten zijn in de afgelopen jaren, ondersteunen wij met IDO bij alle digitale vragen rond overheidsinstanties als het UWV, het CBR, de Belastingdienst, het CIZ, het CAK, de SVB, DUO en anderen. En ook hier verwijzen wij – als dat aan de orde is – warm door naar de meer specialistische partners in het sociaal domein in Beekdaalen.

De opleiding en training die onze vaste medewerkers en vrijwilligers hebben gevolgd om met IDO om te gaan, maakt ons als bibliotheek weer waardevoller voor de burger en draagt bij aan de transformatie naar een brede-maatschappelijke bibliotheek.

Sinds de opening van IDO is er door 45 mensen gebruik gemaakt van het Informatiepunt. We merken dat de meest kwetsbare groep gebruik maakt van het steunpunt. Jonge mensen weten de weg naar het IDO nog niet te vinden. In Hulsberg en Schimmert wordt er zeer beperkt gebruik gemaakt van dit steunpunt. Voor 2023 zullen de bibliotheekorganisaties in Beekdaelen in het kader van de harmonisatie gezamenlijk een plan ontwikkelen om het IDO meer naar de burger toe te brengen.

Wij zijn ervan overtuigd dat onze IDO-ondersteuning gaat groeien. De bibliotheek is immers een veilige plek voor mensen en de drempel om IDO te bezoeken is laag.

3.2.2. Belastingspreekuur

De bibliotheek is ook gids al wij mensen helpen met hun belastingaangifte. Ook dat kunnen wij aanbieden dankzij de inzet van een gedreven vrijwilliger. Wij willen deze dienstverlening verbreden, overigens wetend dat bij de partners in het sociaal domein van Beekdaelen ook vrijwilligers actief zijn met deze gidsfunctie. We gaan in 2023 nog meer de samenwerking met hen aan.

Onze ambitie voor 2023 ten aanzien van de gidsfunctie is dat wij meer mensen willen bereiken, ondersteunen en coachen. Dit doen we door verder te bouwen aan ons aanbod (bijvoorbeeld een juridisch spreekuur) en door nog meer samen te werken met onze netwerkpartners.

3.3. DE ONTMOETINGSFUNCTIE

In feite is alles wat tot nu toe in dit jaarverslag is beschreven te zien als ontmoeting van en met mensen: leden die boeken en tijdschriften lenen, bezoekers van het Taalcafé, cursisten van Klik & Tik, en ga zo maar door.

Toch willen wij de ontmoetingsfunctie van de bibliotheek specifiek noemen. Omdat we van alle mensen die in onze vestigingen komen horen, dat onze locaties gezellig en huiselijk zijn, dat het fijn is om daar te zijn, dat je er even stil kunt zijn, maar ook in gesprek kunt gaan. Daarom organiseerden wij in 2022 ook specifieke ontmoetingen, zoals de Leesclubs. Mensen die maandelijks bij elkaar komen voor een boekbespreking. We hadden ook een aantal filmavonden in de bibliotheek in Nuth. Nog meer dan wij nu doen, willen wij deze filmavonden in samenhang gaan aanbieden met relevante boeken en mogelijk ook begeleidende sprekers.

We organiseerden in 2022 ook enkele lezingen toen het weer kon, over kunst en – samen met IVN - over de natuur rondom Nuth. We deelden ook in ontmoetingen buiten de bibliotheek. Zo lazen wij voor aan cliënten op locatie van zorgverleners.

De dorpscoördinator van Nuth hield een aantal maanden spreekuur op zaterdag in de bibliotheek. Wij organiseerden ook de Open Koffie voor onze collega's in het sociaal domein in Beekdaelen. Daardoor leerden we elkaar nog beter kennen.

4. DE BIBLIOTHEEK IN CIJFERS

4.1. OVERZICHT VAN ACTIVITEITEN

Hieronder een overzicht van het aantal bijeenkomsten per activiteit, uitgesplitst naar doelgroepen.

Activiteit	2022	2021	2020	2019
Boekstart workshops	5	3	1	10
Voorleesdagen	5	2	9	10
Overige activiteiten	1			4
0 > 4 jaar	11	5	10	24
Groepsbezoeken basisschool "De Bolster", Nuth	59	28	18	72
Groepsbezoeken basisschool "t Kirkeveldsje", Schimmert	351	24	24	30
Groepsbezoeken basisschool "Hulsberg", Hulsberg	167	40	29	33
Groepsbezoeken basisschool "St. Stefanus", Wijnandsrade	2		22	24
Biebbende	7	16	29	24
Workshops etc.	1			11
4 > 12 jaar	587	108	122	194
Klik & Tik	27		7	35
Digisterker			4	4
Taalcafés Nuth en Vaesrade	56	6	16	52
Filmcafé	4	2	2	6
Leesclub	25	12	22	24
Belastingspreekuur (dagen)	2	4	2	18
Juridisch spreekuur (dagen)			2	7
Overige lezingen en workshops	3	2		6
> 18 jaar	117	26	55	152
Totaal	715	139	187	370

4.2. LEDENAANTALLEN

Het totaal aantal leden, uitgesplitst naar leeftijd, per ultimo bedroeg:

	Totaal	0 t/m 3	4 t/m 13	14 t/m 17	18 t/m 64	> 65	¹⁾	²⁾
2015	2.113	102	1.135	174	368	225	43	66
2016	2.074	112	1.111	189	328	223	42	69
2017	2.000	105	1.057	165	299	233	46	95
2018	1.970	111	1.059	156	269	231	45	99
2019	1.917	88	999	218	267	219	44	82
2020	1.707	98	868	200	218	205	41	77
2021	1.448	91	709	172	185	184	35	72
2022	1.640	101	881	180	177	187	42	72

¹⁾ dit betreft instellingsabbonementen (scholen)

²⁾ personeel, vrijwilligers en overige niet leeftijd gerelateerde passen

4.3. BEZOEKERSAANTALLEN

Onderstaande tabel toont het aantal bezoekers ¹⁾ per locatie:

	Totaal	Nuth	Hulsberg	Schimmert	Wijnandsrade
2015	49.305	19.762	10.514	14.589	4.440
2016	46.736	18.327	11.826	12.761	3.822
2017	46.909	18.686	12.256	12.497	3.470
2018	48.572	17.864	13.179	13.769	3.760
2019	48.031	18.409	13.515	13.857	2.250
2020	25.279	10.190	7.091	7.118	880
2021	19.802	7.274	4.321	8.207	²⁾
2022	28.771	12.831	6.165	9.775	²⁾

¹⁾ Niet alle bezoekers zijn lid. Zij bezoeken de bibliotheek voor het leescafé (krant/tijdschrift), kop koffie, werken op een pc of nemen deel aan een (school)activiteit.

²⁾ Met ingang van het schooljaar 2021-2022 werken wij in Wijnandsrade met een wisselcollectie.

4.4. UITLEENCIJFERS

Per locatie bedroegen de uitleningen als volgt:

	Totaal	Nuth	Hulsberg	Schimmert	Wijnandsrade	Online Bieb ¹⁾
2015	67.008	35.761	14.136	14.540	2.571	
2016	65.774	34.765	13.993	13.030	2.188	1.798
2017	63.943	33.367	14.238	12.201	2.034	2.103
2018	62.276	31.265	13.993	13.030	2.188	1.800
2019	60.956	29.143	14.353	14.016	1.953	1.491
2020	41.734	21.530	8.183	8.358	1.324	2.339
2021	40.582	17.702	10.006	8.983	654	3.237
2022	49.436	25.202	10.385	11.292	-	2.557

¹⁾ E-books en luisterboeken

4.5. MEDIABEZIT

Het mediabezit ¹⁾ was per ultimo als volgt samengesteld:

	Totaal	Collectie ¹⁾ Jeugd	Collectie ¹⁾ Volwassenen
2015	28.670	18.125	10.545
2016	26.790	16.695	10.095
2017	26.646	16.605	10.041
2018	25.380	15.754	9.626
2019	25.489	16.234	9.255
2020	23.872	15.521	8.351
2021	22.199	13.721	8.478
2022	21.892	13.638	8.254

¹⁾ Media: Boeken, tijdschriften, DVD en gesproken boeken

5. WIE WE ZIJN EN HOE WE WERKEN

De Stichting Openbare Bibliotheek Nuth is opgericht op 9 november 1965. De organisatie bestond ultimo 2022 uit 3,7 fte vaste krachten (7 personen), 28 vrijwilligers voor de bibliotheek en 15 vrijwilligers ter ondersteuning van de Taalcafés.

5.1. GECERTIFICEERDE BIBLIOTHEEK MET ANBI STATUS

OBN is organisatie met een ANBI-status (Algemeen Nut Beogende Instelling). OBN is een gecertificeerde bibliotheek. Dit betekent dat we voldoen aan belangrijke eisen voor een constant niveau van producten en dienstverlening naar onze klanten. De laatste audit voor de certificering 2022-2026 heeft in het voorjaar van 2022 plaatsgevonden. Het auditrapport bevatte geen verbeterpunten. Wel enkele aandachtspunten.

Openbare Bibliotheek Nuth is een stichting en werkt binnen de Governance Code Cultuur 2019 (GCC), met name de code voor het bestuur-directie-model. Over het verslagjaar hebben wij de uitvoering van de GCC geëvalueerd. Dit is gebeurd op basis van input van de bestuursleden en van de directeur. In een separate themavergadering hebben we deze input besproken en een gezamenlijke evaluatie uitgevoerd.

5.2. TOEPASSING GOVERNANCE CODE CULTUUR

Wij hebben vastgesteld dat OBN over 2022 voldoet aan de principes en aanbevelingen van de GCC. Dit, in relatie tot de beperkte omvang van de organisatie en de korte lijnen die deze met zich meebrengt.

Onderstaand lichten wij dit nader toe.

- Het bestuur van OBN is verantwoordelijk voor de voorbereiding, de vaststelling en de uitvoering van het beleid. De uitvoering is voor een belangrijk deel gemandateerd aan de directeur op basis van het Directiereglement, waarbij – gelet op de beperkte personele bezetting - enkele taken door bestuursleden worden uitgevoerd, met name door het dagelijks bestuur, samengesteld uit voorzitter, secretaris en penningmeester. Daarbij wordt de noodzakelijke functiescheiding in acht genomen.
- Het bestuur van OBN is – mede door een gerichte wervingsactie eind 2021 - zodanig opnieuw samengesteld dat alle noodzakelijke deskundigheden voor goed bestuur zijn vertegenwoordigd. Het bestuur bevat ook de noodzakelijke mate van diversiteit. De teamvorming binnen het bestuur en tussen het bestuur en de directeur heeft in 2022 veel aandacht gekregen. Een eerste evaluatie met positieve uitkomst hierover en over de effectiviteit van het bestuur en de directeur hebben plaatsgevonden.
- Het bestuur van OBN heeft – op basis van de deskundigheden en competenties van de bestuursleden - een taakverdeling gemaakt, die in de praktijk verder zal worden verankerd. Alle principes van de GCC zijn in deze taakverdeling opgenomen, waaronder ook de borging dat de organisatie voldoet aan de relevante wet- en regelgeving.

- Het bestuur vergadert 6-wekelijks en indien nodig vergadert het dagelijks bestuur tussentijds. Themavergaderingen, zoals de evaluatievergadering en de lopende strategische heroriëntatie worden apart belegd. Ook over de harmonisatie van het bibliotheekwerk in Beekdaelen hebben bestuur en directeur in het verslagjaar meerdere malen apart vergaderd.
- Periodiek vindt overleg plaats met de partners in de harmonisatie en met de gemeente. Gelet op het feit dat de bibliotheek onderdeel is van het sociaal domein van Beekdaelen, wordt in toenemende mate overleg gevoerd met de partners in dit domein. Ook het overleg met de scholen in Nuth, Hulsberg en Schimmert is geïntensiveerd.
- De agenda voor de bestuursvergaderingen wordt bepaald door de voorzitter in overleg met de secretaris en de directeur. Tijdens de vergaderingen rapporteert de directeur stelselmatig over de uitvoering van het jaarplan.
- Vanuit de deskundigheid van de bestuursleden krijgen risicobeheersing en interne controle bij elk onderwerp aandacht. Een van de aandachtspunten uit de audit voor de certificering betrof het feit dat de bibliotheek zijn maatschappelijke meerwaarde nog meer zou moeten aantonen, het zogenaamde maatschappelijk effect. Mede daartoe is in het verslagjaar een Balanced Score Card ontwikkeld die vanaf het eerste kwartaal van 2023 per kwartaal wordt gebruikt als verantwoordingsrapportage.
- De bestuursfuncties zijn onbezoldigd. De directeur wordt conform CAO bezoldigd. De bestuurders melden nevenfuncties en mogelijke belangenverstremming in de bestuursvergadering. Dit is passend bij de omvang van de organisatie.
- OBN beschikt over en werkt op basis van onder meer de Wsob, de CAO, het privacybeleid, de privacyverklaring van OBN, de AVG, het privacy protocol voor betaalde en onbetaalde medewerkers en het protocol Meldplicht datalekken OBN.

5.3. SAMENSTELLING BESTUUR

Met ingang van 2022 zijn 4 nieuwe bestuursleden toegetroten en hebben 2 bestuursleden afscheid genomen. De huidige samenstelling van het bestuur is als volgt.

Bestuurslid	Functie	Einde lopende benoemingstermijn
Marjo Pluijmaekers	Voorzitter	01-07-2025
Joost Florisse	Penningmeester	01-07-2025
Bart Suers	Secretaris	01-01-2025
Annerie Zalmstra	Algemeen bestuurslid	01-07-2025
Lita Wiggers	Algemeen bestuurslid	01-01-2025
Janine Jacobs	Algemeen bestuurslid	01-01-2024
Marije Pfeyffer	Algemeen bestuurslid	01-01-2025

5.4. SAMENSTELLING DIRECTIE

De directie van OBN wordt gevormd door één directeur: Henriëtte Frederiks

5.5. WAAR VIND JE ONS

Vestigingen	Basisschool	Schoolbestuur
Nuth, hoofdvestiging	Bs de Bolster - 257 leerlingen	Innovo
Hulsberg, bibliotheek op school ¹⁾	Bs Hulsberg - 306 leerlingen	Innovo
Schimmert, bibliotheek op school ¹⁾	Bs 't Kirkevelsje - 219 leerlingen	Innovo
Wijnandsrade, wisselcollectie	Bs H Stefanus - 87 leerlingen	Innovo

¹⁾ Een bibliotheek in school die ook voor inwoners toegankelijk is.

Openingstijden

Iedere dag van de week, behalve op de zondag, zijn wij geopend in één van onze vestigingen.

En op internet: www.bibliotheeknuth.nl

5.6. HOE BEREIK JE ONS?

Postadres

Openbare Bibliotheek Nuth, hoofdlocatie Nuth
Burgemeester Beckersstraat 10, 6361 BV NUTH

Telefonisch

+31(0)45 524 4000

Via e-mail

- contact@bibliotheeknuth.nl (organisatie)
- bestuur@bibliotheeknuth.nl (stichtingsbestuur)